

Kongens valg

Målgruppe: 8.-10. klasse, Ungdomsuddannelser, Voksenuddannelser

Kongens valg

Beskrivelse

I april 1940 gør tyske krigsskibe klar til at angribe Norge, men angrebet slås tilbage. Det vil tyskerne ikke finde sig i og regeringen og kongehuset får et ultimatum: fuld overgivelse eller krig. Det får Kong H@åkon VII til for alvor at træde i karakter.

Pædagogisk note

Til denne film er der udarbejdet et kapitelsæt, som inddeler filmen i 15 dramatiske nedslag. De dækker dagene fra den 8. april 1940 klokken 22.00 til den 11. april klokken 17.40 - dette er også filmens egen tidsinddeling. Nedslagene følges af korte beskrivelser, som dels giver overblik over handlingen i de 67 timer, der forløber, og som dels henviser til scener, hvor kongen står i svære valgsituationer. Den norske titel er "Kongens nei" - den danske er "Kongens valg". Valg hedder det samme i en- og i flertal, og der skal netop træffes mere end ét valg. Kapitelsættet rummer indledningsvis en række dilemmaspørgsmål som er tiltænkt historieundervisningen - se PDF-versionen af kapitelsættet.

Kapiteloversigt og kapitelindhold

Kapitelsæt: Kongens mange valg

01:	8. april 1940-klokken 22.00
Hos den tyske gesandt Curt Bräuer i Oslo	00:07:45
02:	8. april klokken 23.30
Oscarsborg Fæstning, hos gesandten igen, gesandt får besøg af repræsentant fra den tyske hær	00:09:05
03:	9. april klokken 00.00
Kongens slot, Oscarsborg - situationen tilspidises, hos gesandten,	00:10:44
04:	9. april klokken 04.20
Udenrigsministeriet, besøg af den tyske gesandt, et tysk tilbud - et ultimatum, valg mellem fuld overgivelse eller krig, Oscarsborg igen, spænding stiger, nordmænd åbner ild mod den tyske krydser Blücher på kommandant Birger Kristian Eriksen befaling, udenrigsministeren afslår det tyske tilbud, vi bøjer os ikke frivilligt. Kongen vækkes, statsministeren er i telefonen, vi er blevet angrebet, opfordres til at rejse væk	00:14:07
05:	9. april klokken 06.20
Kong Haakon pakker og Kronprins Olav skynder på, den første tvivl om afrejse melder sig, en tvivl som muligvis kan være et tidligt spor til kongens senere valg (eller nei), flugt begynder, tysk angreb på toget (konge og regering), den tyske gesandt begynder sine forgæves forsøg på at finde en forhandlingsløsning	00:21:36
06:	9. april klokken 11.10
Hamar Station - 126 kilometer nord for Oslo, vi er i krig med tyskerne, der er udsendt mobiliseringsordre, kongens og kronprinsens forskellige opfattelser af optakt og handlemuligheder eskaleres - MEDDELSE til kongen: Deres bror Kong Christian måtte opgive Danmark ved femtiden i morges, der siges: Han havde vel ikke noget særligt valg!! Nej, det havde han vel ikke, svarer kongen. Statsministeren og regeringen siger op og ønsker at afgå, konge accepterer ikke, vi skal lede i lette såvel som tunge tider, viser sit demokratiske sindelag, kongehus og regering er nødt til at stå sammen,	00:32:11
07:	9. april klokken 18.40
Midtskogen, etablering af en norsk militær post - en vejspærring, som skal sinke tyskernes forfølgelse af konge og regering	00:46:04

- 08: 9. april klokken 19.30 00:49:36**
Ved Hamar - Sælid gård - der har været statskup - Vidkun Quisling tiltræder, National Samlings (tyskstyrede) proklamation til det norske folk, kongen lytter, kongen flygter igen, de norske soldater ved vejspærring får ordre til at stoppe den tyske fremrykning - kunne sammenlignes med situationen i Sønderjylland (filmen 9. april), hvorfor ofre soldaters liv?
- 09: 9. april klokken 21.25 01:00:40**
Gaarder gård, ophold i kongens flugt, kongen nægter at forlade Norge, her kongens tredje beslutning som relaterer sig til hans dilemma - hvad skal jeg vælge?
- 10: 10.april klokken 00.30 01:14:22**
Midtskogen - kamphandlinger ved den norske vejspærring
- 11: 10. april klokken 02.50 01:24:19**
Trysil - nyt tilflugtsted for kongen, kamphandlingerne ved vejspærringen
- 12: 10. april klokken 08.10 01:29:24**
Trysil - kongen fortvivlet - skal der forhandles med et tysk sendebud (gesandten)? - Quisling vil have kongen til at anerkende hans ledelse af Norge, flugt igen
- 13: 10. april klokken 12-30 01:39:58**
Elverum Folkehøjskole - kongen accepterer at mødes med den tyske gesandt - den legitime regering har ingen magt, den ligger hos Quisling, skal Kong Haakon gøre som kongen i Danmark, der blev næppe løsnat et skud, kongen skal igen vælge - kongen afslår at anerkende Quisling og at overgive sig - viser sit demokratiske sindelag bag beslutningen, regeringen har afgørelsen, kongen vil ikke stå i vejen for en samarbejdsaftale, kongen vælger at abdicere hvis regering beslutter sig for at samarbejde med tyskerne,,
- 14: 11. april klokken 05.00 01:56:09**
Trysil
- 15: 11. april klokken 17.40 01:57:07**
Trysil - tyskerne angriber kongen, flugt - Norge er nu i krig med Tyskland

Links

Lån filmen 9. april hos CFU

<https://hval.dk/mitcfu/materialeinfo.aspx?mode=3&page=1&pageSize=15&search=emneord:%209.%20april&orderby=title&SearchID=304b5b60-5c15-426e-ac9e-ce2d2e40f35d&index=1>

Om Qiusling

https://da.wikipedia.org/wiki/Vidkun_Quisling

Da Hitler ranede kronen

<https://www.vg.no/annonsorinnhold/nordisk-film/kongens-nei/>

Kongens nei

<https://www.kongehuset.no/artikkel.html?tid=81578&sek=81251>

Norges kamp mod besættelsen

<https://www.nabolandskanalerne.dk/article/norges-kamp-mod-besaettelsen>